

SOLIDARITY
Αλληλεγγύη

Στις περιόδους κρίσης που διανύουμε η αλληλεγγύη είναι πλέον κάτι περισσότερο από μια ηθική επιλογή, είναι μια αναγκαιότητα. Σε ένα video - installation σε διαφορετικές τοποθεσίες στο Bochum της Γερμανίας, η καλλιτέχνης Barbara Ehnes και η ομάδα της ζητούν από ενεργούς πολίτες και συμμετέχοντες σε διάφορες πρωτοβουλίες, που κατοικούν στην Ελλάδα και στην περιοχή του Ρουρ, να μιλήσουν για την έννοια της αλληλεγγύης.

Το βιβλίο αυτό περιέχει αποσπάσματα από συνεντεύξεις που συγκεντρώθηκαν για το συγκεκριμένο εγχείρημα μεταξύ των ετών 2017 και 2019 στην Ελλάδα και την κοιλάδα του Ρουρ.

In the face of current crises solidarity seems to have become more than just one moral option but a necessity. In her video-installation in a series of locations around Bochum the artist Barbara Ehnes and her team ask active individuals and initiatives from Greece and the Ruhr Region about their understanding of solidarity.

This booklet contains quotes from interviews collected for this project between 2017 and 2019 in Greece and the Ruhr Region.

Αλληλεγγύη δε σημαίνει να δημιουργείς μια κατάσταση για να σε έχει κάποιος ανάγκη όλο και περισσότερο ... δηλαδή να σε χρειάζεται κι εσύ να διατηρείς για πάντα αυτή τη σχέση, ώστε να είσαι εσύ αυτός που δίνει και ο άλλος αυτός που παίρνει - με τίποτα δεν είναι αυτό!

Solidarity doesn't mean that you have to create a situation where someone needs you more ... like he needs you and you'll always have this relationship that you are the one who is giving and he is the one who is receiving — no way!

Πιστεύουμε σε μια διαφορετική προσέγγιση της εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση είναι για όλους – όχι μόνο για τον δάσκαλο ή την πολιτεία. Και ο φόβος δεν έχει σχέση με την εκπαίδευση. Η εκπαίδευση είναι ανθρώπινο δικαίωμα και πρέπει να είναι προσβάσιμη σε όλους. Προσπαθούμε να μη διδάξουμε μόνο το αλφάβητο, αλλά να προσφέρουμε και ένα είδος κοινωνικής εκπαίδευσης – προσπαθούμε να εξηγήσουμε πώς λειτουργεί η αλληλεγγύη. Πρέπει να συνεργαστούμε. Είναι στο χέρι μας να χτίσουμε το μέλλον που θέλουμε να έχουμε.

We believe in a different kind of education. Education is something that includes everyone – not just the teacher or the state. And fear has nothing to do with education. Education is a human right and it is absolutely necessary that everyone can approach it. So we are trying to give lessons not only about ABC, but also it's kind of a social education – we are trying to explain also how solidarity works. We all have to work together. It's up to us to build a certain future we want.

Θα έλεγα ότι το μήνυμά μου προς το γερμανικό κοινό είναι η αμφισβήτηση. Να προσπαθείτε πάντα να κατανοείτε σε βάθος. Αμφισβητήστε τον εαυτό σας. Αμφισβητήστε τις πεποιθήσεις σας. Προσπαθήστε να καταλάβετε και να πλησιάσετε αυτούς που είναι διαφορετικοί από εσάς, γιατί έτσι θα καταλάβετε ότι τελικά είμαστε όλοι ίδιοι. Όλοι θέλουμε αγάπη. Όλοι παλεύουμε τους φόβους μας κάθε μέρα. Όλοι θέλουμε ευτυχία. Όλοι θέλουμε αξιοπρέπεια.

I would say my message to the German audience is to question. Always seek greater understanding. Question yourself. Question your assumptions. Try to understand and come closer to those who are different, because you'll find that we truly are the same. We all want love. We all battle our fears every day. We all want happiness. We all want dignity.

Η συνεργασία είναι ο μόνος τρόπος για να φτάσουμε οπουδήποτε, είναι ο μόνος τρόπος για να αντισταθούμε σε αυτό που θεωρώ κοινωνική διάλυση, να αντιπαραθέσουμε στην έλλειψη επιλογών. Υπάρχει μόνο μία επιλογή και αυτή είναι η αλληλεγγύη και μόνο. Θα πρέπει να περάσει όρια, να περάσει σύνορα, να περάσει κοινωνικούς φραγμούς, να περάσει τα πάντα. Αυτό είναι το μόνο που μπορεί να εξισορροπήσει τις αρχές του σκληρού ανταγωνισμού, που δεν ωφελούν την κοινωνία. Πρέπει να συνεργαστούμε.

Cooperation is the only way we can get anywhere, it's the only way we can counter what I see as the dismantling of society and counter the idea that there is no choice. There is a choice and the choice is precisely solidarity, which will have to cross boundaries, to cross borders, to cross social boundaries, to cross everything. This is the only thing which can counterbalance principles of harsh competition which are not to the benefit of society. We need to work together.

Χρειάζεται προσπάθεια. Εγώ όταν ήρθα εδώ στην Ελλάδα δεν είχα καν στο μυαλό μου να παίξω θέατρο. Σήμερα έχω μια ομάδα θεάτρου με 20 πρόσφυγες. Αλλά αυτό που μετράει πραγματικά, είναι η προσπάθεια. Υπάρχουν και άνθρωποι που απογοητεύονται και μετά κόβουν τα πάντα. Δεν προσπαθούν ή δεν ψάχνουν. Αν προσπαθήσουν, θα ξαναβρούν αυτά που έχουν χάσει σε κάτι άλλο. Μπορεί να ασχοληθούν με άλλα πράγματα. Να φτιάξουν κάτι καινούργιο εκεί σε αυτό το μέρος που θέλουν να ζήσουν και αγαπάνε.

We need to try. When I first came to Greece, I wasn't even thinking about doing theatre. Today, I have a theatre group of 20 refugees. But what really matters is to try. There are people that get disappointed and they quit. They don't try, they don't look into ways of doing things. If they start trying again, they will find what they've lost into something else. They may get involved in different things. They may build something from the beginning in the place where they want to live, in the place they love.

Θεωρώ τον εαυτό μου ελεύθερο πνεύμα και η ελευθερία είναι πολύ σημαντική για εμένα. Πιστεύω ότι το να μπορούμε να εκφράσουμε ελεύθερα τη γνώμη μας και τις σκέψεις μας, είναι μέρος της διαδικασίας του να γνωρίζεις έναν άλλον άνθρωπο. Το μήνυμα που θα ήθελα να δώσω είναι ότι, ως μετανάστες και πρόσφυγες που ερχόμαστε από τη Συρία ή άλλες χώρες, έχουμε διαφορετικές απόψεις. Δεν είμαστε ίδιοι, όπως οι Γερμανοί. Άλλωστε και οι Γερμανοί, ακόμη, μεταξύ τους διαφέρουν.

I consider myself a libertine and freedom is very important to me. Being able to express our opinions and thoughts freely, I think that's part of the process of coming to know each other. The message that I would like to share is that we have different opinions as migrants and refugees coming from Syria or other countries. We are not the same, like the Germans. And even the Germans are diverse.

Πιστεύω ότι η έννοια της αλληλεγγύης αναφέρεται στη δυνατότητα να δείξει κανείς το ενδιαφέρον του ή να συναισθανθεί. Ή είναι μια ευκαιρία να δει κανείς τους γύρω του, να τους δει πραγματικά. Κάτι σαν: δεν είμαστε ή δεν είμαι μόνος. Αυτό είναι για εμένα η αλληλεγγύη.

I think solidarity simply refers to the opportunity of showing interest or of embodying it. Or it is an opportunity or occasion to truly notice others, I mean to truly see them. Something like: we are not or I am not alone. This is for me solidarity.

Κατά μία έννοια, όταν αντιλαμβάνεσαι ότι κάποιος δίπλα σου χρειάζεται βοήθεια, μπορείς να βοηθήσεις με τον δικό σου τρόπο. Το θέμα είναι να συνειδητοποιείς, να ενεργείς συνειδητά. Η σκληρότητα και η βία κάποιες φορές είναι μέρος του παιχνιδιού. Όταν δημιουργείς ένα γλυπτό, στην πραγματικότητα παίρνεις μια πέτρα και τη μετατρέπεις σε κάτι όμορφο. Ο κόσμος, λοιπόν, είναι ένα δυνάμει γλυπτό.

In a way, when you realise that the person next to you needs help, you can use your own way of helping. The thing is to be aware, to act consciously. Cruelty and violence is sometimes also part of the game. You know when you create a sculpture you take a big rock and then something beautiful comes out. So probably the world would be a big piece of a potential sculpture.

Η συγκρότηση κοινοτήτων είναι, ήταν, και πιθανότατα πάντα θα είναι ο πιο ασφαλής τρόπος που μπορώ να σκεφτώ για να δημιουργήσουμε ένα καλύτερο πλαίσιο ζωής, να αμυνθούμε στις κρίσεις που βιώνουμε σε πολλαπλά επίπεδα, είτε πρόκειται για οικονομική κρίση, είτε για κοινωνική κρίση, είτε για περιβαλλοντολογική κρίση, είτε για πολιτική κρίση, πείτε την όπως θέλετε. Γι' αυτό πιστεύω ότι ο στόχος μας θα πρέπει να είναι να οραματιστούμε και να συγκροτήσουμε τη μορφή της κοινότητας και της κοινωνίας του 21ου αιώνα.

Community building is, has been and probably will be the safest way I can think of creating a better life, defending ourselves from the crisis that may exist at many levels, whether it's called financial crisis, or social crisis, or environmental crisis, or political crisis, you name it. And I think reinventing the community for the 21st century is what our goal should be.

Αλληλεγγύη σημαίνει ανθρωπιά. Δεν έχουμε να κάνουμε με πρόσφυγες αλλά με ανθρώπους. Συμβουλευώ τον κόσμο να έρθει και να δει. Έτσι η αλληλεγγύη δε θα χρειάζεται ερμηνεία, θα είναι αυτονόητη. Με ενοχλεί όταν ακούω να σχολιάζουν το προσφυγικό από τους καναπέδες. Θα προτιμούσα να σταματούσαμε τις συζητήσεις για τις πολιτικές διασυνδέσεις στην Ευρώπη, για τον Ισλαμισμό, για το “δικό μου, δικό σου” και να εστιάζαμε στον άνθρωπο. Τελικά όλα με τον άνθρωπο έχουν να κάνουν και μόνο με τον άνθρωπο.

Solidarity is nothing but humanity. Here it's not about refugees, it's about human beings. And I can only advise people to come and see for themselves. Then, solidarity will become self-evident and will hardly need further explanation. It upsets me when people comment on the situation of refugees while sitting on their sofas. I would prefer if in Europe there was less talk about political connections and if we as Europeans abandoned all the talk about islamisation and about “mine and yours” and instead start to focus on the human beings. Eventually, it is about human beings, it is simply about human beings.

Αλληλεγγύη, κατά τη γνώμη μου, είναι η βασική κατανόηση ότι όλα λειτουργούν μόνο εφόσον συνεργαστούμε, ότι μόνο μέσω της συνεργασίας μπορούμε να βρούμε ουσιώδεις λύσεις σε θέματα που απασχολούν τους πολλούς. Από εκεί ξεκινάει η αλληλεγγύη.

Solidarity in my opinion is the very basic understanding that things work out only when we work together—only by working together we can find meaningful solutions to issues that affect many. That’s where solidarity starts.

“Ubuntu” σημαίνει “είμαι αυτό που είμαι, επειδή είσαι αυτό που είσαι”. Αυτό θα έπρεπε να ορίζει τις πράξεις μας. Όχι προκαταλήψεις, λοιπόν, όχι επικριτικότητα, όχι μίσος, γιατί το μίσος δεν είναι άποψη. Όχι αλαζονεία. Να μεταχειριζόμαστε τους ανθρώπους επί ίσοις όροις. Πρέπει να σκεφτόμαστε με γνώμονα τον κόσμο, και να δρούμε τοπικά, έχοντας κατά νου ότι οι πράξεις μας δε θα βλάψουν.

“Ubuntu” means “because you are, I am”. And that should control our actions. So no prejudice, no condemnation, no hatred, because hatred is not an opinion. No conceit. Dealing with people on a level playing ground. We should think global, then act local, with the consciousness that our actions do no harm to anyone.

Θέλω να ζητήσω κάτι από κάθε άνθρωπο ξεχωριστά: να μπει για μια φορά στη θέση του άλλου πριν τον κρίνει.

I have a request for every single person: please walk for a day in someone else's shoes before you judge them.

Νομίζω πως αυτό που έχει ενδιαφέρον με την αλληλεγγύη είναι η σχέση της ορατότητας με τη μη ορατότητα. Πιστεύω ότι η αλληλεγγύη είναι συχνά αόρατη. Υπάρχει μεγάλη αλληλοϋποστήριξη σε αυτή την πόλη. Και πιστεύω πως είναι πολύ σημαντικό ότι οι δομές και ο τρόπος που στηρίζουμε ο ένας τον άλλον, κάποιες φορές προστατεύονται από την ορατότητα.

I think interesting about solidarity is the relation of visibility and invisibility. I believe that solidarity is often invisible. There is a lot of mutual support happening in this city. And I believe that it is very important that such structures and the way we support each other are sometimes protected from the visibility.

Οι πρόσφυγες δεν είναι το πρόβλημα, οι πρόσφυγες έχουν πρόβλημα. Απάνθρωπες πράξεις συμβαίνουν με γνώμονα το εύκολο κέρδος. Οι άνθρωποι προέρχονται από χώρες που γίνεται πόλεμος. Και δυστυχώς γίνεται από τους ηγέτες της παγκόσμιας κοινότητας, όπου οι πρόσφυγες πρέπει να υποβάλουν αίτηση ασύλου.

Refugees are not the problem, refugees have a problem. Inhuman actions are carried out for easy profit. People come from countries at war. And unfortunately, this war is done by the leaders of the world community, where refugees have to apply for asylum.

Αν έπρεπε να διαλέξω μία λέξη, θα έλεγα ότι η αλληλεγγύη για τον άνθρωπο είναι το πιο σημαντικό. Γιατί στην αλληλεγγύη υπάρχει αγάπη, κατανόηση και αλληλοβοήθεια. Στην αλληλεγγύη δεν υπάρχει αστάθεια. Θα σου δώσω το χέρι μου, θα το πάρεις και δε θα είσαι κατώτερος. Θα είσαι στο ίδιο επίπεδο, θα είσαι ίσος με εμένα. Όλοι είναι ίσοι. Και δε θα σου ζητήσω ανταλλάγματα. Ίσως κι εσύ να με βοηθήσεις όταν θα το χρειαστώ.

If I would have to choose one word, I would say that solidarity for humans is the most important. Because in Solidarity there is love, understanding and helping each other. In the solidarity there is no disequilibrium. I will give you my hand, you will take it and you will not be the one who'll be more down. You'll be at the same level, you'll be equal with me. It's that everyone is equal. And I will not ask you something back. Maybe you will help me at the time that I will need you.

Προσπαθώ κάθε μέρα να βρω πώς θα εξαλείψω αυτές τις προκαταλήψεις. Οπότε για εμένα η αλληλεγγύη έχει να κάνει ακριβώς με αυτήν την κατανόηση, του να βρίσκεσαι στο ίδιο επίπεδο με τον άλλον, να νιώθεις ίσος, όχι μόνο να λες ότι θέλεις ισότητα – αλλά να είσαι ικανός να νιώθεις και να θες πραγματικά ισότητα, να νιώθεις μέσα σου ίσος, χωρίς να βλέπεις κάποιον ως κατώτερο ή ως ανώτερο.

Everyday I try to see how I can diminish these prejudices. So for me solidarity is exactly about this understanding of being horizontal, of feeling equal, not just saying I want equality— but to be able to feel and really want equality so that within yourself you have to feel equal and don't see anyone above or below you.

Οι μαθητές μου στο Μόναχο, αναφέρονταν στην πολιτική με τον όρο “οι πολιτικοί”. Πάντα πίστευα ότι επειδή αυτή η λέξη συνδέεται με την έννοια του “Πολίτη”, αυτό σημαίνει ότι οι άνθρωποι που ζουν σε ένα μέρος διαμορφώνουν την πόλη: Πόλις. Ίσως επειδή καταλαβαίνουμε αμέσως τη λέξη και την ετυμολογία της. Σημαίνει ότι οι άνθρωποι φέρνουν την αλλαγή ή ότι είναι υπεύθυνοι για την πόλη τους. Οπότε όταν κάποιος μου έλεγε: “Όχι. Αυτό είναι πολιτική”, πάντα εννοούσε κάτι διαφορετικό. Αλλά δεν είναι κάτι διαφορετικό. Όχι, εμείς είμαστε η πολιτική. Είναι πολύ απλό.

Students of mine in Munich were always referring to politics as “the politicians”. I always thought that because this word connects to the word Politis [citizens], that means, the people that live in a place, they form the city, the Polis. Maybe it's because we understand the word, the etymology immediately. It means that people are changing something or they have a responsibility for a city. So whenever somebody was telling me: “No. This is politics”, they always meant that it's something else. But it's not something else. No, politics is us. It's very simple.

Κάποιος εθελοντής έγραψε σε έναν μαυροπίνακα ένα τσιτάτο για την αλληλεγγύη: “Αλληλεγγύη είναι να βλέπεις τον εαυτό σου στα μάτια του άλλου”. Αυτή είναι η εμπειρία μου από τα κέντρα φιλοξενίας, όπου εκεί όλα τα παιδιά γεννήθηκαν μέσα σε άθλιες συνθήκες. Κάθε φορά που έπαιζα μαζί τους σκεπτόμουν: θα μπορούσα να είμαι εγώ στη θέση τους. Αυτό είναι αλληλεγγύη για εμένα: να βοηθάω κάποιον, σκεπτόμενος ότι θα μπορούσα να είμαι εγώ αυτός ο άλλος.

A volunteer wrote a citation about solidarity, it's written on a blackboard: "Solidarity is when you see yourself in someone else's eyes." It's really what I experience at the camp, because all the children they were just born in terrible conditions. Each time I was playing with them, I thought: it could be me. That's solidarity for me: helping someone else and thinking that it could have been me.

Η αλληλεγγύη είναι τρόπος ύπαρξης στον κόσμο – στην καθημερινότητα και στις ανθρώπινες επαφές - και πρέπει απλά να καλλιεργηθεί. Δεν είναι ότι χρειάζεται να κάνουμε κάτι δύσκολο, λοιπόν – πρέπει απλώς να καλλιεργήσουμε κάτι που ήδη ξέρουμε να κάνουμε.

Solidarity is something that is present as a way of being in the world—in everyday life and human interactions—and it just needs to be cultivated. So it's not that we need to do something difficult—we just have to cultivate something that we already know how to do.

Λοιπόν, η κοινωνία στην οποία θα ήθελα να ζήσω, είναι μια κοινωνία ανοιχτή, μια κοινωνία ανθρώπων που δεν εξαρτώνται από το χρήμα. Νομίζω ότι αυτό μπορεί να λειτουργήσει μόνο σε μικρές ομάδες.

So the society I think about, that I would like to live in, would be a society of openness and a society of people who don't depend on money. I think that it can only be functional in small groups.

Αντιλαμβανόμαστε την αλληλεγγύη, όταν κατανοούμε ότι κάποιος που μεταφέρει στην πλάτη του ένα ολόκληρο βουνό και κάποιος που κρατά στο χέρι του μόνο μια βελόνα είναι ίσοι. Η θέληση του ανθρώπου είναι αυτό που μετράει. Κάποιοι άνθρωποι έχουν δύναμη μόνο για να κρατήσουν μια βελόνα, ενώ κάποιοι άλλοι έχουν δύναμη να κουνήσουν ένα βουνό. Όταν όλοι δίνουν όσα έχουν να δώσουν στη συλλογική ζωή, τότε δεν υπάρχει μέτρο για να σταθμίσουμε τι δίνεται και τι όχι.

Understanding solidarity means seeing someone who carries an entire mountain on his back and someone who holds only a needle in his hand as equals. The willpower of the person is what matters. Some people have the power only to hold a needle, while others have the power to move a mountain. When everyone offers what they have to collective life, then there is no measure to weigh what is given and what not.

Αλληλεγγύη για εμένα σημαίνει να βλέπω πέρα από τον εαυτό μου και να βρίσκω τρόπους να βοηθήσω τους άλλους. Επίσης να μπορώ να χρησιμοποιώ αυτά που έχω, για να ενεργώ αλληλέγγυα, να συνεργάζομαι με άλλους για να βοηθώ και να στηρίζω. Είναι μια αμοιβαία σχέση που τη χτίζουμε μαζί.

For me, solidarity means seeing beyond one's own nose and looking for ways to help others. Also, how can I use my resources to act in solidarity with others, to join with others in order to help and support. It is a reciprocal relationship that we are building together.

Για εμένα η αλληλεγγύη μπορεί να προσεγγιστεί αυθόρμητα από τρεις λέξεις: ενδυνάμωση, ενσωμάτωση, δικτύωση. Θα ήθελα να προσθέσω έναν αφρικάνικο όρο, τον “Ubuntu”. Γιατί “Ubuntu” είναι μια αφρικάνικη έκφραση που σημαίνει: “Είμαι αυτό που είμαι γιατί είσαι αυτό που είσαι”. Είναι μία φιλοσοφία “της ανθρωπότητας προς τους άλλους ανθρώπους”. Το “Ubuntu” αντανακλά τον παγκόσμιο δεσμό της κοινής ανθρωπίνης εμπειρίας.

For me solidarity can be guided spontaneously by three words: empowerment, integration, networking. Let me just add one African terminology “Ubuntu”. Because “Ubuntu” is an African expression, which means: “you are because I am.” It’s a philosophy of “humanity towards other people”, Ubuntu reflects the universal bond of sharing human experiences.

Θέλουμε ο δυτικός κόσμος να αρχίσει να αφουγκράζεται άλλες απόψεις. Η Γερμανία, μια χώρα υποδοχής μεταναστών, αποτελεί το πλαίσιο, εντός του οποίου, το Silent University διερευνά τη μελλοντική γερμανική κοινωνία. Οι καιροί της μονογλωσσίας έχουν παρέλθει. Ωστόσο, η παντογνωσία παραμένει μέσα στις μονοδιάστατες εκφράσεις της γερμανικής γλώσσας. Είμαστε σε μία εποχή που θεωρούμε την ικανότητα απαραίτητη για την ανάπτυξη. Το μέλλον της Γερμανίας δε βρίσκεται σε μία και μόνη γλώσσα.

We want the western direction now to listen to other aspects. Germany being a migration country is the context where Silent University uses it as a laboratory to test the future German community. The time for monolingualism is gone, but the omniscience remains within the monoculture of expression in the German language. We have moved in a situation, where we think competence is what we need to develop. The future of Germany is not on one language.

Η αλληλεγγύη δεν πρέπει να είναι φιλανθρωπία ή ελεημοσύνη. Αλληλεγγύη σημαίνει να ενσωματώσω τους ανθρώπους, να τους βάλω μέσα στην ζωή, να ξανάπατήσουν στα πόδια τους, να μην ζούν με το χέρι τους απλωμένο.

Solidarity shouldn't be charity or mercy. Solidarity means to acculturate people, to make them part of life so that they will stand on their feet and not need to beg anymore.

... το να μπαίνεις στο πετσί του άλλου, στη δυστυχία του, στην ανάγκη του και να γίνεσαι ένα. Θα μπορούσαμε εμείς να είμαστε στη θέση αυτών των ανθρώπων. Από τύχη δεν είμαστε στη θέση τους. Αν ήμασταν θα χρειαζόμασταν άλλους ανθρώπους κοντά μας, να σταθούν στο πλευρό μας.

... to get in the other person's shoes, in his suffering, in his need, and be one with him. We could be in their place. It just happened that we are not. If we were, we would need other people by our side, to stand by us.

Η λέξη “solidarity” (αλληλεγγύη), προέρχεται από τη λατινική λέξη “solid”, που σημαίνει “στεκόμαστε μαζί”. “Εμείς”, σημαίνει συμφωνία μεταξύ συνεργατών, συνεταιίρων: που βαρύνονται με ένα χρέος, ένα κοινό χρέος. Έχει ενδιαφέρον, γιατί η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Μέρκελ λένε συχνά, “σταθήκαμε αλληλέγγυοι προς την Ελλάδα”. Πραγματικά, είναι πολύ κοντά στην αρχική έννοια της αλληλεγγύης. Δε λένε ψέματα. Αλληλεγγύη λοιπόν, σημαίνει πρώτα απ’ όλα πεδίο μάχης.

The word “solidarity” comes from the latin phrase “solid” — that we stand together. We — means an agreement between partners, business partners: they are together liable against a debt, a common debt. And this is interesting because the EU, Merkel many times said “we stood in solidarity with Greece”. And in reality they’re very close to the original meaning of solidarity. They don’t lie. So solidarity first of all is a battleground.

Αλληλεγγύη είναι το να σκέφτεσαι, να νοιάζεσαι και να φροντίζεις κάποιον άνθρωπο εκτός του εαυτού σου, πράγμα που την κάνει το αντίθετο του εγωισμού. Είναι σημαντικό να προσπαθούμε να ακούσουμε ο ένας τον άλλο, να φροντίσουμε ο ένας τον άλλο, όσο καλύτερα μπορούμε, να φροντίσουμε τον εαυτό μας. Δε θα έβλαπτε να προσπαθήσουμε να φροντίσουμε καλύτερα, να σκεφτούμε περισσότερο και να νοιαστούμε περισσότερο για τον άλλο.

Solidarity is thinking of, caring for and looking after a person other than yourself and with that it is the opposite of egoism. It is important to really try to listen to one another, to look after one another as best as one can and also to care for yourself. It will most likely not do any harm if we tried to better look after one another, thought more of each other and cared more for each other.

Πρέπει να βρούμε τον τρόπο να ζήσουμε μαζί σε μια κοινωνία, πιστεύω ότι ο μόνος τρόπος για να το πετύχουμε είναι να συναντηθούμε πραγματικά, να γνωριστούμε και να κατανοήσουμε καλύτερα ο ένας τον άλλο. Κομμάτι της αλληλεγγύης είναι το να αποφεύγουμε να βλάψουμε τον άλλο και να προστατεύουμε κοινές αξίες, όπως η δημοκρατία, που για εμένα είναι εξέχουσας σημασίας. Σημαίνει επίσης να ανεχόμαστε το γεγονός ότι οι άνθρωποι στον περίγυρό μας έχουν διαφορετικές απόψεις και διαφορετικό τρόπο ζωής.

What we have to figure out is how to live together in a society and I believe that we can only succeed in doing so by truly meeting each other, by coming to know each other and by thus trying to better understand each other. Part of solidarity is to avoid causing harm to others but to safeguard common values like democracy which for me is of utmost importance, it also means tolerating the fact that people in our vicinity have different opinions and different lifestyles.

Αυτό το πράγμα που κάνω με την τέχνη μου, δηλαδή με το θέατρο, πιστεύω ότι το κάνω, επειδή το αγαπάω και αυτό που κάνω, πιστεύω, ότι φέρνει τους ανθρώπους πιο κοντά στους πρόσφυγες. Πολλοί άνθρωποι δεν ξέρουν γιατί εγκαταλείπουν την χώρα τους και γιατί είναι εδώ. Το μήνυμά μου είναι να είμαι μαζί τους.

What I do with my art, I mean theatre, I believe that I do it because I love it, and I believe that it brings people closer to refugees. Many people don't know why they abandon their country and why they are here. My message is to be with them.

1. Αν θες να ξεκινήσεις κάτι, θα χρειαστείς μια περίοδο ζύμωσης των ιδεών.

2. Αν το κράτος δε λειτουργεί, τότε θα χρειαστείς ανθρώπους που θα προσπαθήσουν να σκεφτούν και να πράξουν.

3. Ο καλύτερος τρόπος να επενδύσεις τον ελεύθερο χρόνο σου είναι να γίνεις εθελοντής σε μια πρωτοβουλία, είναι καλό για την κοινωνική συνοχή αυτή την περίοδο που όλα έχουν ιδιωτικοποιηθεί, είναι καλό για την καρδιά σου, είναι καλό για το μυαλό σου.

1. If you want to start something, you always need to have a fermentation time for ideas.

2. If the state doesn't work, then you have to have the people, that try to think and make.

3. The best way to invest your free time is to volunteer in an initiative—it's good for social cohesion in this period, that everything has been privatized, it's good for your heart, it's good for your mind.

Για όσους, λοιπόν, δε θέλουν να συμμετέχουν σε μια ομάδα αλληλεγγύης, πρέπει να αποφασίσουν ότι για να είναι καλοί με τους άλλους πρέπει, έστω λίγο, να βγουν από την ασφάλεια τους. Αν λοιπόν έχεις καλοσύνη, δώσ' την έτσι απλά σε κάποιον εντελώς άγνωστο.

So for those, who maybe don't want to be part of a solidarity-group, they need to decide that, if they want to be kind to other people, they would have to—just slightly—come out of their comfort zone. So if you have kindness, go ahead and give it like this to a total stranger.

[Ως λευκή, Ευρωπαϊά, με πανεπιστημιακή εκπαίδευση, νέα σύμβουλος δραματουργίας], πιστεύω πως από τη θέση που βρίσκομαι κοινωνικά έχω ευθύνη να λαμβάνω μηνύματα, παρά να στέλνω. Πιστεύω ότι δεν πρόκειται απλώς για την αποδόμηση του εαυτού και της θέσης σου, αλλά για το να επιτρέπεις την αποδόμηση.

[As a white, European, academically trained, junior dramatic advisor,] I believe I'm in a position in this society in which it is my responsibility to receive messages, rather than send them. I believe, it's not just about deconstructing yourself or your status, but to have it deconstructed.

Να θυμίσουμε στους ανθρώπους ότι τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, όπως συμφωνήθηκαν από τα Ηνωμένα Έθνη, πρέπει να έρθουν στο προσκήνιο. Δεν πρόκειται για μια ομάδα ανθρώπων, μια ομάδα τραπεζιτών ή πολιτικών που ορίζουν το πρόσωπο του κόσμου, αλλά είναι κάτι για το οποίο πρέπει να είμαστε υπερήφανοι ως άνθρωποι, ως πολίτες του κόσμου, αυτό πρέπει να θυμίσουμε στους εαυτούς μας.

Remind the people that Civil Rights, which have been agreed in the United Nations, are something that must be brought to the front. It is not about a group of people, a group of bankers or a group of politicians which rule the face of the world, but there is something we must be proud of as people, as citizens of the world and this is something we have to remind ourselves.

Όποιος αγωνίζεται μπορεί να χάσει ή να κερδίσει. Όποιος δεν αγωνίζεται έχει ήδη χάσει.

The one who fights can either win or lose. The one who doesn't fight has already lost.

Ο καθένας πρέπει να κάνει αυτό που είναι να κάνει, αυτό που μπορεί. Εάν γίνει αυτό, τα πράγματα θα πάνε καλύτερα. Έχουμε μόνο μια ζωή. Αν κάνεις κάτι καλό θα επιστραφεί είτε σε σένα, είτε στην οικογένειά σου ή στους κοντινούς σου φίλους, πάντως θα σου επιστραφεί. Για τους ανθρώπους που δε βοηθούν, το μόνο που μπορώ να πω είναι ότι θα αλλάξουν γνώμη, όταν κάποιος φερθούν στα παιδιά τους με τον τρόπο που οι ίδιοι φέρθηκαν στους πρόσφυγες.

Everybody should do, what he has to do, what he can. And if this is happening, things are going better. We only live once. When you are doing a good thing, it will return to you, to your family or to your close friends, it will return. For the people that don't help, the only thing I can say is, that I think, they will change their mind, when their children are being treated like they treated the refugees.

Η έννοια της αλληλεγγύης είναι μεγάλη, είναι σπουδαία, είναι κάτι που πρέπει να μάθουμε. Πρέπει να το διδάσκουμε στα παιδιά μας, στους μαθητές ή στους φίλους μας, για να μη χάσουν την έγνοια. Είμαστε όλοι μέρος ενός συνόλου, σε αυτόν τον κόσμο, όλοι ανήκουμε σε μια ιδέα. Όπως είναι μια μηχανή που αποτελείται από μικρά γράναζα, όπως είναι το σώμα μας. Ένα σώμα δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς καρδιά, χωρίς συκώτι ή νεφρό. Έτσι, θα έπρεπε να είναι η κοινωνία, έτσι θα έπρεπε να είναι ο κόσμος.

The idea of solidarity is big, is great and is something we have to learn about. We have to teach it to our kids, students or friends not to lose this care for the other. So we're in one part in this world that we belong to this one idea, to this one thing, that you know, we have to be. It's like a machine that has always small parts, it's like our own body. A body doesn't work without a heart, without a liver or a kidney. This is how the society should be, this is how the world should be.

Αλληλεγγύη σημαίνει να σταθούμε δίπλα στον άλλο. Η κοινωνία μπορεί να λειτουργήσει μόνο όταν οι άνθρωποι σταθούν ενωμένοι. Θα ήθελα να το διαδώσω σε όλο τον κόσμο αυτό. Γνωρίζω ότι ίσως είναι ευσεβής πόθος, ειδικά όταν σκέφτομαι ότι οι ανθρώπινες ζωές σε άλλα μέρη του κόσμου δεν έχουν την ίδια αξία με τη ζωή ενός Ευρωπαίου και ότι η εργασία κάποιων ανθρώπων εκτιμάται διαφορετικά από άλλων, παρόλο που πρόκειται για την ίδια εργασία.

Solidarity means closing ranks. Society can only work if people stand together. And I would like it to spread globally. I am aware that this might be wishful thinking when you look at the fact that human lives from other parts of the world are not valued in the same way as an European life and that work performance of some people is valued very differently from others although the same work is being done.

Αλληλεγγύη, πρακτικά, σημαίνει να χρησιμοποιήσω τα προνόμια που έχω, ως κάτοικος των ανεπτυγμένων χωρών, για να δημιουργήσω μια παγκόσμια αλληλεγγύη. Από εδώ πρέπει να ξεκινήσουμε για να αλλάξουμε τον τρόπο ζωής μας, την οικονομία, την πολιτική μας. Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο εάν αρχίσουμε να αναρωτιόμαστε ποιος πληρώνει για την πολυτέλεια μέσα στην οποία ζούμε. Απαιτείται μια ανοιχτή ανταλλαγή μέσα στην κοινωνία.

Lived solidarity means to me that I use my privileges, that I have because I live in the global north, to create global solidarity. Because we have to start here to change our way of life, our economy, our politics. And that is only possible when we start to ask ourselves who is paying for the luxury we live in. There for it needs an open exchange in the society.

Θα ήθελα η κοιλάδα του Ρουρ να μπορούσε να διατηρήσει τις αρχές της δεκτικότητας και της ειλικρίνειας. Φυσικά, αυτό σημαίνει και κριτική, όμως κυρίως σημαίνει δεκτικότητα, ισότητα και τελικά αλληλεγγύη και διάθεση για συνεργασία. Τελευταία, όλα αυτά καταρρέουν. Επιθυμία μου και πρόκληση προς το κοινό, να διατηρήσει αυτήν την δεκτικότητα και την πολυπολιτισμικότητα, που ιστορικά δημιουργήθηκε από ανάγκη.

I wish the Ruhr Region could preserve its virtues of openness and directness. Of course, that also means criticism but mainly openness, equality, and ultimately, solidarity and cooperativeness. Lately, these have been crumbling. It is my wish and my challenge for the audience that this kind of openness and multiculturalism, historically born out of necessity, is preserved.

Για εμένα προσωπικά, έχοντας ζήσει σε πολλές χώρες - στο λεγόμενο ανεπτυγμένο κόσμο - υπάρχει μια μορφή αλληλεγγύης στην ελληνική κοινωνία που την αντιλαμβάνομαι ως εξής: η Ελλάδα είναι μια από τις λίγες χώρες που έχουν απομείνει όπου μπορείς να ζήσεις έξω από το σύστημα, ως ένα εντελώς όμως λειτουργικό μέρος της κοινωνίας.

For me personally, after living in many countries — in let's say the developed world — it is a form of solidarity that exists in some sense in my perception in Greek society: that Greece is one of the few countries left, where you could live outside of a system, but be a fully functional member of society.

Πάμε όλοι ως εθελοντές να φυτέψουμε δέντρα σ'ένα βουνό, όπου το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα έχει κάψει τα δέντρα. Και τί μας λέει λοιπόν αυτό; Όσο το σύστημα θα καίει τα βουνά, τόσο θα ψάχνει εθελοντές να πάνε να φυτέψουνε δέντρα σε αυτά. Η αλληλεγγύη δεν είναι έτσι, η αλληλεγγύη είναι αμφίδρομη.

Let's all gather and plant trees on a mountain voluntarily, where capitalism itself burned them down. So, what does this mean? As long as the system burns the forests, it will look for volunteers to plant trees there. Solidarity is not like that. Solidarity is two-way communication.

Να διεκδικήσουμε τη θέση μας στη δημοκρατία. Να διεκδικήσουμε τη θέση μας στον τρόπο που ασκείται η πολιτική. Πρέπει να είμαστε περισσότερο ενεργοί στον τρόπο που αλληλεπιδρούμε με ό,τι μας περιβάλλει. Θα έπρεπε να είμαστε πιο ενεργοί στον τρόπο που προσεγγίζουμε την πολιτική. Πρέπει να καταλάβουμε ότι οι πολιτικοί δουλεύουν για εμάς και όχι εμείς για εκείνους.

Claim our space in democracy. Claim our space in the way politics are done. Therefore we need to be more active in the way we interact with our surroundings. We should be more active in the way that we approach politics. We should understand that politicians are working for us and that we're not working for them.

Σας παρακαλώ, μην πιστέψετε ότι δεν μπορείτε να βοηθήσετε. Μπορείτε να κάνετε κάτι. Δεν είναι δύσκολο. Εάν πιστεύετε ότι δεν κάνουν τη διαφορά τα λίγα πράγματα που κάνετε, πιστέψτε με, κάνουν μεγάλη διαφορά. Γι' αυτό σας παρακαλώ βοηθήστε.

Please don't think that you can't help. You can do something. It is not difficult. And if you think you're not making a difference with the little things that you do, trust me, you're making a very big difference. So, please help.

Το ρεμπέτικο εντάχθηκε το 2017 στον "Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς Της Ανθρωπότητας": Τα ρεμπέτικα τραγούδια περιέχουν ανεκτίμητες αναφορές στα έθιμα, στις πρακτικές και στις παραδόσεις ενός συγκεκριμένου τρόπου ζωής, αλλά το κυριότερο είναι ότι αποτελούν μια ζωντανή μουσική παράδοση με έναν ισχυρό ιδεολογικό και καλλιτεχνικό χαρακτήρα.

Rebetiko

Rebetiko was inscribed in 2017 on the "Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity": Rebetiko songs contain invaluable references to the customs, practices and traditions of a particular way of life, but above all the practice it is a living musical tradition with a strong symbolic, ideological and artistic character.

Απέθανε ο Κονδύλης μας
 πάει κι ο Βενιζέλος
 την πούλεψε κι ο Δεμερτζής
 που θα `φερνε το τέλος

Όσοι γινούν πρωθυπουργοί
 όλοι τους θα πεθάνουν
 τους κυνηγάει ο λαός
 για τα καλά που κάνουν

Βάζω υποψηφιότητα
 πρωθυπουργός να γίνω
 να κάθομαι τεμπέλικα
 να τρώω και να πίνω

Και ν' ανεβαίνω στη Βουλή
 εγώ να τους διατάζω
 να τους πατώ τον αργιλέ
 και να τους μαστουριάζω

*Our Kondilis died
 our Venizelos as well
 Demertzis, who was supposed
 to bring an end left us as well*

*Whoever becomes a prime minister
 they will all die
 the people are after them
 for the good they bring*

*I am standing as a candidate
 to become prime minister
 to sit around lazily
 to eat and drink*

*To go to the parliament
 to boss people around
 to light up the hookah
 and get them all high*

*Το βαπόρι απ' την Περσία
πιάστηκε στην Κορινθία
Τόνοι έντεκα γεμάτο
με χασίσι μυρωδάτο*

*Τώρα κλαίν' όλα τ' αλάνια
που θα μείνουνε χαρμάνια*

*Βρε κουρνάξε μου τελώνη
τη ζημιά ποιος τη πληρώνει
Και σ' αυτή την ιστορία
μπήκαν τα λιμεναρχεία*

*Τώρα κλαίν' όλα τ' αλάνια
που θα μείνουνε χαρμάνια*

*Ήταν προμελετημένοι
καρφωτοί και λαδωμένοι
Δυο μεμέτια, τα καημένα,
μεσ' στο κόλπο ήταν μπλεγμένα*

*Τώρα κλαίν' όλα τ' αλάνια
που θα μείνουνε χαρμάνια*

*The ship from Persia
was caught in Korinth
Full of eleven tones
of fragrant hashish*

*Now all stoners are crying
because they're on dry land*

*Smartass customs officer
who's gonna pay the damage?
The port police got involved
in this story as well*

*Now all stoners are crying
because they're on dry land*

*The thing was planned
they were betrayed, they were sold
two Turkish, poor things
they were involved in the plan*

*Now all stoners are crying
because they're on dry land*

Χαράματα η ώρα τρεις
θα 'ρθω να σε ξυπνήσω
κρυφά από τη μάνα σου να σε χαρώ
να βγεις να σου μιλήσω

Δε θα μας δει άλλος κανείς
μόνο το φεγγαράκι
έβγα στο παραθύρι σου να σε χαρώ
και δώσ' μου ένα φιλάκι

Τη μυστική αγάπη μας
κρυφά να την κρατήσεις
χίλια που να σου κάνουνε να σε χαρώ
να μην τη μαρτυρήσεις

*At three in the morning
I'll come to you, to wake you up
hidden from your mother
you should come out so that I can talk to you*

*Nobody else will see us
just the moon
came to your window so that I can see you
and give me a kiss*

*Our secret love
you should keep it a secret
Even if you are promised a thousand things
don't betray it*

Αλανιάρρα από τον Πειραιά
(Κάθε βράδυ θα σε περιμένω)

Κάθε βράδυ θα σε περιμένω
κι όπου θες εσύ θα σε πηγαίνω
Θέλω από `σε να μ' αγαπήσεις, αλανιάρρα,
την φλόγα της καρδιάς μου να μου σβήσεις

Γιατί θες μικρό να αναστενάζω
μάγκικο, βρισιές να σ' αραδιάζω
Μια που λες πως είσαι απ' τον Πειραιά,
αλανιάρρα,
να ξηγιέσαι μάγκικα κι ωραία
Μια που λες πως είσαι απ' την Αθήνα
να ξηγιέσαι μάγκικα και φίνα

Κάθε βράδυ ραντεβού μαζί μου
κι όλο εσένα θ' αγαπώ πουλί μου
Έλα πάψε πια μη με παιδεύεις, αλανιάρρα,
κι από `μένα έχεις ό,τι γυρεύεις

The chick from Piraeus
(Every evening I'll be waiting for you)

*Every evening I'll be waiting for you
and will go with you wherever you want
I want you to love me, chick,
to put out the fire of my heart*

*Why do you want me to sigh, my little one?
Why do you want me to curse you, hotshot?
Sometimes you say you are from Piraeus,
chick,
you want me to be straight and cool with you
sometimes you say you are from Athens
and you want me to be straight but delicate*

*Go out with me every evening
and I will only love you, dove.
Stop tormenting me, come on now, chick,
and I will give you whatever you want*

Στην Ελλάδα, εξαιτίας της δύσκολης και σκληρής πολιτικής συγκυρίας της δεκαετίας του '50, και κυρίως των δεκαετιών του '60 και '70, για πολλά χρόνια ένα κυρίαρχο είδος μουσικής ήταν το πολιτικό. Μετά το 1974, όταν η δημοκρατία επανήλθε στην Ελλάδα, οι άνθρωποι άρχισαν να κουράζονται από το πολιτικό τραγούδι, άρχισαν να αναζητούν κάτι καινούργιο. Εκείνη την εποχή, ας πούμε στα τέλη της δεκαετίας του '70, πολλοί νέοι άνθρωποι σχημάτισαν κομπανίες ρεμπέτικου τραγουδιού και ξεκίνησαν να ανακαλύπτουν τα παλιά ρεμπέτικα τραγούδια.

For many years in Greece due to the quite difficult and rough political situation during the 1950ies and mainly the 1960ies and 1970ies a very dominant musical style in Greece was the political song. After 1974 when democracy was reintroduced in Greece people started getting tired of the political song and they were looking for something new. That was the time—let's say in the late 70ies when many young people formed rebetiko orchestras and they started discovering the old rebetiko songs.

Το ρεμπέτικο μιλάει για τη φυγή/
μετανάστευση.

Το ρεμπέτικο μιλάει για το πάθος.

Το ρεμπέτικο μιλάει για τον πόνο.

Το ρεμπέτικο έχει χαρακτηριστικά -
όχι ρυθμικά - αμερικάνικων blues.

Το ζειμπέκικο είναι χορός με τον
καθρέφτη σου.

Δεν είναι χαρούμενος χορός.

Το ζειμπέκικο έφτασε στην Ελλάδα με τους
Έλληνες πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία.

Rebetiko is about fleeing/migration.

Rebetiko is about passion.

Rebetiko expresses pain.

Rebetiko has characteristics—
not rhythmic—of blues in America

“Zeimbekiko” is a dance with your mirror.

It is not a happy dance

Rebetiko arrived in Greece with the
Greek refugees from Asia Minor.

Φανταστείτε λοιπόν αυτή τη στοιβαγμένη ζωτικότητα και ωραιότητα συνάμα ενός λαού σαν του δικού μας, να ζητά διέξοδο, έκφραση, επαφή με τον έξω κόσμο και (...) κι ακόμη τις ιδιαίτερα σκληρές συνθήκες του τόπου μας. Η ζωτικότητα καίγεται, η ψυχικότητα αρρωσταίνει, η ωραιότητα παραμένει. Αυτό είναι το ρεμπέτικο.

Imagine this heaped vitality and also beauty of a population like ours, asking for a way out, for expression, for connection with the outer world and (...) also the really hard conditions of our country. Vitality is burnt, mentality is sick, beauty remains. This is what rebetiko is.

Για εμένα αυτή η “γέφυρα” του Μάνου Χατζιδάκι είναι πολύ σημαντική. Ενώνει το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον. Με την εκ νέου σύνθεση “συναυλία σε κίνηση”, προσπαθώ να κάνω το ίδιο.

For me, this “bridge” of Manos Hatzidakis is really important. It connects the past with the present and the future. With the new composition “concert in motion”, I try to do the same.

Το ενδιαφέρον με το ρεμπέτικο είναι ότι, υπό μία έννοια, είναι πολύ παραδοσιακή μουσική. Όμως, αντίθετα με τις περισσότερες παραδοσιακές μορφές μουσικής, το ρεμπέτικο, ήταν μουσική μιας μειονότητας μέσα στην πόλη, μουσική του γκέτο θα μπορούσαμε να πούμε με σημερινούς όρους ... ήταν μουσική μιας μικρής κοινότητας, μιας μειονότητας που ζούσε στο αστικό περιβάλλον, αλλά διαχωρίστηκε από αυτό, επειδή ακριβώς αποτελούσε μειονότητα.

The interesting thing about Rebetiko is that on the one hand it's a very traditional music, in some sense. But unlike most traditional music Rebetiko was a music, an urban music of a minority, so basically in contemporary terms, it was ghetto music we could say ... because it was of a small community, of a minority that was in an urban environment but segregated because of them being a minority.

Το ρεμπέτικο δημιούργησε πολλές γέφυρες επικοινωνίας μεταξύ των διαφορετικών μειονοτήτων που υπήρχαν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Υπήρχαν πάντοτε πολλές ανταλλαγές μεταξύ μουσικών του ελληνικού ρεμπέτικου και Αρμενίων ή Εβραίων μουσικών ... εθνική αλλά και θρησκευτική μειονότητα, γιατί οι μειονότητες στην Οθωμανική Αυτοκρατορία χαρακτηρίζονταν από τη θρησκεία. Έχοντας αυτή τη λειτουργία το ρεμπέτικο δεν ήταν απλά ένα μουσικό είδος, ήταν τρόπος ζωής, ένας τρόπος ζωής με πολύ ιδιαίτερες αξίες.

Rebetiko created a lot of bridges between the other different minorities within the Ottoman Empire. There was always a lot of exchange between the Greek Rebetiko musicians with the Armenian musicians or with the jewish musicians. ... Both ethnic minority and religious minority because minorities in the Ottoman Empire were defined by religion. And having this function rebetiko is not a musical genre, but it was a life style—it was a way of life with certain values.

Το ρεμπέτικο έχει να κάνει με την ανεξαρτησία και κυρίως με την ελευθερία. Όχι σε πολιτικό επίπεδο, αλλά σε πολιτισμικό επίπεδο, σε επίπεδο καθημερινής ζωής και επιλογών. Υπάρχει ένα ισχυρό στοιχείο αλληλεγγύης μέσα του, θα ακούσεις όμορφα τραγούδια, γεμάτα συμπόνια για τους πιο αδύναμους, τους κοινωνικά περιθωριοποιημένους : εκείνους που ζουν με το τίποτα, τους τοξικομανείς, τους ανθρώπους πέρα από τα όρια. Τα ρεμπέτικα τραγούδια είναι γεμάτα με αγάπη.

Rebetiko is about independance and very much about freedom. Not on a strictly political level—but on a cultural level, on a level of daily life, a level of choices. And there is a strong element of solidarity in it—you will hear beautiful songs full of compassion for the weakest fringes of society: so people who live on nothing, for junkies, for people beyond the fringe. With a lot of love in them.

Να κοιτάξουμε ο ένας τον άλλο βαθιά μέσα στα μάτια και να πούμε: ναι, είμαι εδώ να ακούσω αυτό που έχεις μέσα σου, να το μοιραστείς μαζί μου, να σου πω κι εγώ αυτό που έχω μέσα μου.

To look deep in each other's eyes and say: yes, I am here to listen to what you have inside you, to share it with me and I will also tell you what is inside of me.

Θα έπρεπε να είναι ένα κάλεσμα να ενεργοποιηθούμε. Ένα κάλεσμα να είμαστε ευαίσθητοι, να νιώθουμε την ένταση της εποχής, αλλά να μην αφήσουμε το φόβο, το φόβο του άλλου, το φόβο ότι θα χάσουμε τις καθημερινές μας σταθερές, να μας καθοδηγήσει. Ζούμε σε μια περίοδο που κυριαρχεί ο ατομισμός και η οικονομική κρίση. Την περίοδο αυτή αναδύονται τα τέρατα κι εμείς τα βάζουμε πάνω απ' όλα. Σκεφτείτε μέσα στη συνθήκη αυτή με συλλογικό τρόπο, συζητήστε, μη μένετε πίσω από το πληκτρολόγιό σας γράφοντας σχόλια.

This should be a call to be active. It's also a call to be sensitive, feeling the tensions in this period and to not let the fear, the fear of the other, the fear of losing our living standards, to not let this fear guide you. We live in a period of individualisation and economic crisis and this is the time monsters are coming up, and we have them overall. Reflect on the situation in a collective way, discuss, and don't stay behind the keyboard and write comments.

Υπάρχει κοινωνική αδικία και προβλήματα λόγω έλλειψης αλληλεγγύης στην κοινωνία. Αυτό, φυσικά, έχει να κάνει με το σύστημα. Ωστόσο, πιστεύω ότι η λύση βρίσκεται μέσα μας, στην αμφισβήτηση του εαυτού μας, στην προσπάθεια να είμαστε αλληλέγγυοι και ανοιχτοί όταν προσεγγίζουμε άλλους ανθρώπους, χωρίς να κρατάμε τα μάτια μας καρφωμένα στο πάτωμα ή κολλημένα στην οθόνη ενός κινητού. Εντέλει, αντί της επαφής με την οθόνη, η επαφή με τους ανθρώπους είναι αυτή που μας εμπλουτίζει.

There are social injustices and nuisances based on the lack of solidarity in our society. Of course that has a lot to do with the system. However, I think the solution lies in all of us questioning ourselves and trying to act in solidarity with one another and keeping an open mind when approaching people and not keeping one's eyes on the ground or glued to one's cell phone. The bottom line is that engaging with people is an enrichment as opposed to only engaging with a screen.

Η ύπαρξη καταλήψεων είναι πολύ σημαντική καθώς κάποτε δεν υπήρχαν εναλλακτικές λύσεις για τους πρόσφυγες στην Αθήνα. Θα ήθελα να καλέσω τους πάντες να επισκεφθούν τις καταλήψεις και να εξοικειωθούν με την αυτο-οργάνωση των προσφύγων, οι οποίοι συνεργάζονται μεταξύ τους ανεξάρτητα από θρησκεία, εθνικότητα ή καταγωγή. Με πήγαν εκεί όταν έφτασα στην Αθήνα, τότε που η μόνη εναλλακτική ήταν ο δρόμος.

Squattings are very important as there were once no alternatives for refugees in Athens. I would like to invite everyone to visit squattings and experience the self-organization of refugees, who work together regardless of religion, nationality, or origin. I was taken there when I first arrived in Athens, then the only alternative was the street.

Πιστεύω, το Ρεμπέτικο περιλαμβάνει δύναμη, ελευθερία, αληθινή προσφορά, θυσία και τιμή.

I believe Rebetiko includes power, freedom, true offering, sacrifice, and honor.

Για εμένα αλληλεγγύη σημαίνει πως όταν καταφέρεις να είσαι (αρκετά) καλά με αυτά που χρειάζεσαι για τον εαυτό σου, δε φοβάσαι να μοιραστείς αυτό που υπερβαίνει τις προσωπικές σου ανάγκες. Ελπίζω ότι όλοι αναγνωρίζουν και αποδέχονται το Σύνταγμα αυτού του κράτους, όλα τα συνταγματικά δικαιώματα καθώς και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως ακλόνητα. Η στιγμή που οι άνθρωποι χάνουν την πίστη τους στην ισότητα των ανθρώπων, είναι η στιγμή που η αλληλεγγύη πεθαίνει. Αυτό πιστεύω, κι αυτό με λυπεί αφάνταστα.

For me solidarity means that once you do (sufficiently) well for yourself, you are not afraid to share whatever exceeds your personal needs. My wish is that everyone recognizes and acknowledges the constitution of this country, all constitutional rights and the Charter of Fundamental Human Rights of the European Union as irrefutable. Once people lose their faith in the fact, that every human is equal, that's when solidarity dies, I believe, and that makes me unbelievably sad.

Θα ήθελα οι άνθρωποι να σταματήσουν να με ρωτάνε ποια είναι η θρησκεία μου και η καταγωγή μου. Θα ήθελα να ζούμε με αλληλεγγύη και να κατανοούμε ο ένας τον άλλο.

I hope that people don't ask me anymore, which religion I have and where I come from. My hope is that we live in solidarity and understand each other.

Πρώτα απ' όλα, πιστεύω ότι το σημαντικότερο είναι να ακούμε, να μπορούμε να ακούμε και να κατανοούμε. Ύστερα, σε προσωπικό επίπεδο, όλα έχουν να κάνουν με την ενσυναίσθηση: να μπορείς να μπεις στη θέση του άλλου και να καταλάβεις τι μπορείς να κάνεις από μια προνομιούχο θέση.

First of all I believe the main element is to listen, to be able to listen and understand. And then personal, it's all about empathy: being able to put yourself in someone else's shoes and understand what you can do in a privileged perspective.

Η έννοια της αλληλεγγύης για εμένα έχει κάπως φθαρεί, επειδή προέρχομαι από την πρώην Ανατολική Γερμανία, όπου υπήρχε κάτι σαν συνταγογραφημένη αλληλεγγύη. Είχε μια πολύ αφηρημένη διάσταση, γι' αυτό και η πραγματική δοκιμασία για εμένα είναι να μπορέσεις να γυρίσεις την αλληλεγγύη πίσω στο διαπροσωπικό επίπεδο. Σήμερα αρχίζει να γίνεται κυρίαρχη ιδέα και μέρος μιας πρακτικής κοινωνικής συζήτησης. Για εμένα, η αλληλεγγύη έχει να κάνει ξεκάθαρα με την ισότιμη επαφή των ανθρώπων, με την απουσία ιεραρχίας.

The term solidarity is a bit contaminated for me because I come from the former GDR and there existed something like prescribed solidarity. It had a very abstract dimension and therefore, for me, the practice actually is tracing the term solidarity back to an interpersonal level. Now it seems to become a guiding concept, also a practical social discussion. For me, this has very clearly to do with a relationship with people and groups at eye level, not hierarchical.

Ξενία ήταν ο θεσμός της φιλοξενίας του Ξένου. Ξένος ήταν ο άγνωστος, αλλά και ο φιλοξενούμενος. Τώρα ο όρος χρησιμοποιείται για την Ξενο-φοβία, αυτό είναι πολύ ενδεικτικό για το πόσο έχουν αλλάξει τα πράγματα.

Xenia was the institution of hospitality of the Xenos. Xenos was the stranger, but also the host, the guest. Now we use the term for Xenophobia, this is very symptomatic of how things changed.

Δεν υπάρχει άλλη επιλογή από το να είμαστε αλληλέγγυοι. Από τη μια, είναι οι μεγάλες δυσκολίες που προκάλεσε η κρίση, και από την άλλη, η παράδοση και η εμπειρία της αλληλεγγύης στην Αθήνα — ιστορικά, η εμπειρία που έχουμε με το κομμουνιστικό κίνημα που ήταν πάντοτε ισχυρό — που πολιτισμικά είναι πολύ ισχυρή, μαζί με την ιδέα της ταξικής κουλτούρας, η αλληλεγγύη και η υποστήριξη, πρέπει να υπάρχουν μαζί και να στηρίζουν η μια την άλλη.

There is no other option but to be in solidarity. On the one hand, there is the great hardship that has arisen from the crisis, and on the other hand, the tradition and experience of solidarity in Athens—the historical experience with the communist movement, which has always been strong—is also culturally very strong with the idea of class culture, solidarity and support, to be together and support each other.

Αυτό που συνειδητοποιώ πάντα τελικά, είναι ότι τα πάντα μπορούν να φέρουν μία αλλαγή. Ακόμα και οι μικρές δράσεις. Ακόμα και όταν σκέφτεσαι ότι κάτι είναι τόσο μικρό: όλα έχουν νόημα και δημιουργούν ένα επόμενο βήμα στην ιστορία, που τελικά θα γίνει μέρος κάτι πολύ μεγαλύτερου και θα αλλάξει τα πράγματα - ακόμα και τα μυαλά των ανθρώπων. Είναι σημαντική αυτή η συνειδητοποίηση, για να μην χάνουμε πολλά πράγματα και να μην πέφτουμε σε κατάθλιψη με την σκέψη ότι τίποτα τελικά δεν αλλάζει.

What I always realise is, that everything makes a change. Even the little things. Even when you think it's so little: everything matters and everything creates its own step on the ground of history that at the end will be part of a bigger thing that we change things—even the mind of people. This is important to always realise—not to lose too much—not to be depressed when you think the change is never happening.

Οποιαδήποτε θρησκεία και να έχεις, όπως και να την εφαρμόζεις, δεν έχεις καμία σχέση με το Θεό όταν δεν επικοινωνείς με τους ανθρώπους. Πρώτα οφείλουμε να επικοινωνούμε με τους ανθρώπους, πρώτα να είμαστε επιεικείς και διαλλακτικοί και μετά να μιλάμε για το Θεό. Αν δεν γίνει έτσι, οι άνθρωποι μπορεί να σκοτώνονται στο όνομα του Θεού, που είναι η πιο παράξενη και τραγική αλήθεια.

No matter what religion you have, no matter how you practice your religion, you cannot have any connection with God if you don't communicate with people. First, we need to communicate with people, first, we need to be clement and resilient with people and then we can talk about God. If it's not this way people can be killed in the name of God, a peculiar and tragic fact.

Όλοι στην Ευρώπη πρέπει να ξέρουν ότι οι άνθρωποι που έρχονται εδώ και ζητούν βοήθεια και αλληλεγγύη είναι συνήθως άνθρωποι που δε θέλουν να αφήσουν τις πατρίδες τους. Είναι θύματα ενός πολέμου που δεν αποφάσισαν οι ίδιοι να κάνουν. Κάποιος άλλος αποφάσισε να κάνει αυτούς τους πολέμους. Οι περισσότεροι από αυτούς τους ανθρώπους θα ήθελαν να έχουν μείνει στον τόπο που γεννήθηκαν, στον τόπο όπου βρίσκονται οι οικογένειές τους και όχι να ταξιδεύουν και να διακινδυνεύουν τις ζωές τους.

Everyone in Europe has to know that the people who arrive and ask for help and solidarity are usually people who don't want to leave their countries. They're victims of wars that they did not decide to do. Someone else decided to do these wars and most of them want to stay where they're born, where their families are and don't begin with the travel that make them risk their lives.

“Αγάπα τον πλησίον σου ως εαυτόν” – αν κατανοήσουμε την αλληλεγγύη μέσα από αυτή τη φράση, τότε αποκτά ουσία, μπορούμε να την εφαρμόσουμε στον κοινό αγώνα και στις διαπραγματεύσεις. Κάποιες φορές ο άνθρωπος χάνει πολλά και πρέπει να συνηθίσει να ζει σε περίπλοκες συνθήκες. Έχει να κάνει με το να ζούμε καλά όλοι μαζί. Πρέπει να προσπαθήσουμε να βοηθάμε τους ανθρώπους να πατούν γερά στα πόδια τους. Αλλά για να γίνει αυτό πρέπει να συρρικνώσουμε το εγώ μας, όχι να το διογκώσουμε, εκεί είναι όλη η ουσία.

“Thou shalt love thy neighbor as thyself” —if we deduce the meaning of solidarity from this, then it is constitutive—then we do it—in a joint struggle, negotiating. Sometimes you lose and you have to get accustomed to more complicated positions. It's about living together well. We have to try to help people get on their own horses. But for that I have to make myself small, not big, that's the point.

Έχει έρθει η στιγμή να μάθουμε από τους άλλους πώς να συμπεριφερόμαστε. Στην Ευρώπη, έχουμε χάσει όλες μας τις αξίες, δεν υπάρχει καμία ιδεολογία, καμία κοινή κουλτούρα, δεν υπάρχει τίποτα. Μόνο άνθρωποι που ανέχονται και αποδέχονται τα πάντα – και τα πάντα είναι αποδυναμωμένα. Δεν υπάρχει ουσία πλέον. Δεν υπάρχει συλλογικότητα. Δεν υπάρχει πρόθεση να βοηθήσουμε τους άλλους. Όχι γιατί είμαστε κακοί ή κάτι τέτοιο, αλλά γιατί φοβόμαστε τους άλλους.

Now it's time that we learn from others how to behave. We have lost in Europe basically all our values—there is no ideology, there is no common culture, there is nothing. It's just individuals being super tolerant and accepting everything and everything is diluted. There is no essence anymore. And there is no collectivity. There is no intention of helping others. Not because we are evil or whatever, but because we are afraid of others.

Υπάρχουν περίπου 16.000 άνθρωποι στο Duisburg που δεν έχουν ασφάλεια υγείας και που συχνά χρειάζονται επείγουσα ιατρική βοήθεια. Για εμένα, το δικαίωμα στην υγεία είναι θεμελιώδες. Πιστεύω ότι μπορούμε να συνυπάρχουμε μόνο όταν συμμετέχουμε ο ένας στη ζωή του άλλου. Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπω σε κάποιον να μένει εδώ, προσφέροντας του κάτι που το κράτος τού αρνείται. Για εμένα αυτό έχει να κάνει με το να βρεθούμε κοντά, με την καλοσύνη, με τις βασικές ανθρώπινες ανάγκες και ευθύνες.

There are roughly 16.000 people in Duisburg who do not have health insurance, who often need immediate medical assistance. For me the right to health is a fundamental right. I believe that we can only live together, if we participate in each other's lives. That means for me that I can enable someone to live here and give something to that person that the state is denying him or her. For me it has something to do with being close, with benevolence, with basic human needs and responsibility.

Αλληλεγγύη, στα ελληνικά η λέξη σημαίνει “είμαι κοντά στους άλλους”. Σημαίνει σύνδεση με τους άλλους ανθρώπους. Δεν πρόκειται απλώς για συνεργασία, που θα μπορούσε να βασιστεί και στο συμφέρον. Η αλληλεγγύη ξεκινά από ένα συναίσθημα – ότι συνδέεσαι με τα πάντα. Όταν βρίσκεσαι σε ένα μέρος, που διακατέχεται από αίσθημα συνεργασίας, ισότητας και εμπιστοσύνης μεταξύ των ανθρώπων, τότε αλλάζεις. Γίνεσαι λίγο πιο ανοιχτός και αρχίζεις να εμπιστεύεσαι περισσότερο. Είναι ένα συναίσθημα, όχι μια πληροφορία. Είναι η αίσθηση ασφάλειας που νιώθεις. Είναι σαν ένας κύκλος.

Αλληλεγγύη, the word that we use in Greek means “being close to the others.” It is also about feeling connected with the rest of the people, but it’s not just a cooperation, which also can start from your own interest. But solidarity starts from a feeling, that you’re connected to everything else. When you are in a space with cooperation and equality and a feeling of trust between people, then you change and you open a little bit and you become more trusting. It is emotional, it’s not an information, it’s that you feel safer. It’s like a circle.

Είναι πραγματικά πολύ σημαντικό για να αλλάξει η κοινωνία, να αλλάξουμε πρώτα εμείς οι άνθρωποι. Υπάρχει μία φράση που λέει “γίνε η αλλαγή που θες να δεις”. Για να γίνει αυτό είναι μέγιστης σημασίας να έχουμε αξίες, τις οποίες θα μπορέσουμε να τις μεταδώσουμε στα παιδιά, που αποτελούν το μέλλον της κοινωνίας μας. Αξίες, όπως η αλληλεγγύη και η ανεκτικότητα, είναι πολύ σημαντικές. Τα παιδιά πρέπει να γνωρίζουν πως είμαστε όλοι διαφορετικοί και συνάμα όλοι ίσοι. Πρέπει να μεριμνήσουμε για αυτά και να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη τους.

It’s really very important to change the people, because we have to change the society. There is a phrase here in Greece: “be different yourself and afterwards the society will change.” It’s very important for this change to have values to transmit to our children. The children need the values of solidarity, of tolerance. They need the value that we are all different but all equal, they need the value of trustfulness. We have to care about this.

Σταματήστε να διαμαρτύρεστε γι' αυτά που δε σας αρέσουν. Συνεργαστείτε. Μαζί μπορείτε να φέρετε την αλλαγή. Αυτό ξεκινάει από την καθημερινότητα. "Αυτοί εκεί ψηλά, κάνουν αυτό που θέλουν, όσο θέλουν" – μόνο για όσο το ανεχόμαστε, χωρίς να συνεργαζόμαστε. Μόνο για τόσο μπορεί να ισχύσει αυτή η φράση. Μόνο οι άνθρωποι που αρνούνται να δράσουν κρύβονται πίσω από τη φράση αυτή.

Stop ranting about what does not suit you. Team up and together you can change something. And that actually starts in everyday life. And "those up there, do as long what they want," as long as we tolerate it, and do not get together, just so long this sentence is correct. Otherwise the people who do not want to do anything hide behind this sentence.

Γίνεται να υπάρχουν πόλεις με αλληλεγγύη που προστατεύουν τους κατοίκους τους και διασφαλίζουν ίσα δικαιώματα για όλους; Αυτό στο σήμερα είναι μια τεράστια συζήτηση. Υπάρχουν πόλεις στις Η.Π.Α. και στην Ευρώπη που ήδη το εφαρμόζουν. Έχουμε δημάρχους που έχουν δηλώσει την πόλη τους ως πόλη αλληλεγγύης και συμφώνησαν να φιλοξενήσουν πρόσφυγες. Θα μπορούσε το Bochum να γίνει μια πόλη αλληλεγγύης, για όλους;

Is it possible to have solidarity cities that protect people's residence and grant equal rights to everyone? This is a huge debate right now and there are cities in the U.S. and Europe that are already doing it. We've got mayors that have declared their city a solidarity city and agreed to accommodate refugees. Could Bochum be a solidarity city—for everyone?

Αλληλεγγύη για εμένα είναι να παίρνεις θέση για κάτι που δεν σε αφορά άμεσα, να τα βγάζεις πέρα για κάποιον άλλον άνθρωπο, του οποίου τα δικαιώματα έχουν καταπατηθεί, για κάποιον που κινδυνεύει. Να ενδιαφερθείς για τον άλλο, να είσαι ανήσυχος. Ακόμα κι αν πιστεύεις ότι υπάρχουν πράγματα που δε σε αφορούν, να αναρωτηθείς γιατί σκέφτεσαι έτσι. Πιστεύω πως οι άνθρωποι που γνωρίζουν καλά τα προνόμιά τους, μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν με χρήσιμο τρόπο για τους λιγότερο τυχερούς μέσα στο κοινωνικό σύνολο.

Solidarity for me is to take a stand for something that does not directly affect you, to come through for someone whose rights have been infringed, for people in danger. Take an interest in others, be curious, and even if you feel that there are things that are of no concern to you, ask yourself why you think that way. I think that the people that are well aware of their privileges could put them to good use for those who are less fortunate in society.

Μια φίλη από την Ελλάδα κάποτε μου είπε: “Για εμάς η ομιλία και η γλώσσα είναι σαν τη θάλασσα, σαν τον ωκεανό που κολυμπάμε”. Ξέρουμε ότι η Ελλάδα είναι μια χώρα με πολλή θάλασσα. Η γλώσσα και το νερό είναι πράγματα που μπορούν να συγκριθούν κατά κάποιον τρόπο. Αν εμείς, ως Γερμανοί, ως Ευρωπαίοι, ασχοληθούμε και πούμε: “Θα συμμετέχουμε κι εμείς, λοιπόν, στη συνομιλία!”. Αν δεν αρκεστούμε στο να κολυμπάμε εκεί το καλοκαίρι, αλλά μπούμε στη συνομιλία, τότε αυτό θα είναι υπέροχο. Αυτό πιστεύω ότι θα μας πάει όλους μπροστά.

A Greek friend of mine once said: “For us speaking and language is like the sea, like the ocean we swim in.” —We know that Greece is a country with a lot of sea. And language and water are things that are somehow comparable. And if we get involved as Germans, as Europeans, and say: “Hey, we’ll just join in talking!” We not only swim there in the water during the summer, but we just talk, that would be great, and I think that would get us all moving forward.

Το μήνυμά μου προς όλους τους ανθρώπους στον κόσμο είναι: να έχετε ανοιχτά τα μάτια σας και τα αυτιά σας. Δείτε τι γίνεται, δείτε την κατάσταση. Καταλάβετε πού οδηγούμαστε. Προσπαθήστε να καταλάβετε τι μπορούμε να κάνουμε. Μη μένετε άπραγοι. Μη θυμώνετε χωρίς να κάνετε τίποτα. Μη μένετε σπίτι, μη μένετε μπροστά στη τηλεόραση, κάνοντας πως σκέφτεστε και διαφωνείτε, αυτό δεν είναι καλό. Σας παρακαλώ δράστε. Αυτό θα είναι το καλύτερο, πρώτα για εσάς και μετά για όλους τους άλλους.

For every person in the world, my message is: keep your eyes and ears open. See what happens, see the situation. Understand where are we leading to. Try to understand what can you do. Don't stand still. Don't be angry without doing something—just do, just act. Don't be at home, don't be in front of your television, just thinking and arguing, this is not good. Just act please. This will be the best, first for you and second for everybody else.

Ο σκοπός μας εδώ είναι να ζήσουμε όλοι μαζί, να σπάσουμε τους κανόνες όλοι μαζί. Δεν έχει σημασία αν είμαστε φτωχοί ή πλούσιοι. Αυτό που έχει σημασία είναι να μπορέσουμε να προσφέρουμε. Μπορεί να μην έχω χρήματα αλλά μπορεί να ξέρω να διδάσκω. Να προσπαθήσουμε να δούμε τις δυσκολίες και να τις ξεπεράσουμε με όρους αλληλεγγύης, βοηθώντας ο ένας τον άλλον, μένοντας ενωμένοι.

Our causing here is that we can all live together, we can all break the rules together. Meaning, that it doesn't matter if we are poor or we have money—it's a matter what we want to offer through that. I may be poor, but I may know how to teach. We are trying through facing the difficulties to overpower them and overpower them in terms of solidarity, by helping one another and living together.

Δε χρειάζεται να φοβάστε. Μην ανησυχείτε για τις αλλαγές στη ζωή. Μπορείτε να κάνετε τη διαφορά ακόμα κι αν είστε μόνοι. Το πιο σημαντικό είναι οι πεποιθήσεις μας, ο τρόπος ζωής μας, έτσι μπορούμε να γίνουμε παράδειγμα για τους άλλους.

You don't have to be afraid. Don't worry about the life changes. You can make a difference even if you are alone. The most important things are our beliefs: our way of life, with this to make an example to other people.

Το να μοιράζεσαι είναι κάτι που εκτιμώ ιδιαίτερα και το έχω πολύ ψηλά, όπως φερειπείν το να μοιράζεσαι τη χαρά σου ή τη λύπη σου. Είναι πολύ σημαντικό να δημιουργείς δεσμούς και να δικτυώνεσαι σε αυτό που ονομάζουμε κοινωνία. Ανακαλώ τη φράση: “Χαρά που μοιράζεται γίνεται διπλή χαρά και στενοχώρια που μοιράζεται μισή στενοχώρια”. Αυτό είναι, λοιπόν, το να είσαι άνθρωπος.

I think sharing is a thing that I really appreciate and I hold it in a very high position, like sharing either your joy, or your sorrow. It's a very important thing in bonding and in creating networks of what is society actually. I remember this proverb: “A joy that is shared is a double joy and a sorrow that is shared is a half sorrow.” So, it's what is human.

Να νοιάζεστε για τους γείτονες, την οικογένεια, τους φίλους σας, για το τι συμβαίνει γύρω σας, να δείχνετε ενδιαφέρον. Προσπαθείστε να καταλάβετε τη σύνδεση μεταξύ γεγονότων και αντίδρασης από τους ανθρώπους. Απλά ενδιαφερθείτε για τους άλλους.

Just care about your neighbours, your family, about your friends, about all what's going on around you, and be interested. Try to understand the links between certain events and the reactions of people. Just care about others.

Η παροχή βοήθειας είναι μια προβληματική λέξη – μπορεί πολύ γρήγορα να γίνει δείκτης αξιολόγησης, να γίνει αλαζονεία ή υπεροψία. Εάν το δούμε περισσότερο ως ανταλλαγή ιδεών, ως πολιτιστική και διαπροσωπική ανταλλαγή, είναι κάτι πολύ όμορφο που μπορεί να δημιουργηθεί μεταξύ δύο ή περισσότερων ανθρώπων.

Giving help is a critical term—it can very quickly be a rating of interpersonal levels or something arrogant or superior. If you see it as an exchange of ideas and cultural and personal exchanges, it is something very beautiful that can be created between two or more people.

Νομίζω πως πρέπει να αλλάξουμε την κοινωνική συνθήκη ώστε να αποκτήσει μια πιο κοινωνική κατεύθυνση. Να μη βασίζεται στον καπιταλισμό για να λύσει τα προβλήματατά της. Πρέπει να αποκτήσουμε μια κοινωνική βάση στην Ευρώπη. Αυτό δεν είναι αριστερισμός ή κομμουνισμός. Απλώς, μόνο έτσι μπορούμε να επιβιώσουμε.

I think we need to change the status of the state to be more socially oriented. And not focusing on the hand of capitalism to solve every problem. We have to have a social basis in Europe. And that's not a leftist or a communist thing. That's the only thing to survive.

Το αν η στήριξη είναι διαμορφωμένη ανέκαθεν με γνώμονα την αλληλεγγύη, είναι ένα ερώτημα. Η Ελλάδα χρειάστηκε να αναλάβει πολλές υποχρεώσεις, περισσότερο για να σωθεί η Ευρώπη και το γερμανικό τραπεζικό σύστημα, παρά για να εξασφαλιστεί η βοήθεια προς τον ελληνικό λαό. Αφορούσε περισσότερο την υποστήριξη και τη διάσωση του κράτους και του κυβερνητικού συστήματος και λιγότερο την παροχή υποστήριξης στον ελληνικό λαό. Γι' αυτό είναι πολύ δύσκολο να μιλάμε για αλληλεγγύη όταν αναφερόμαστε στην οικονομική βοήθεια προς την Ελλάδα.

Whether the benefits were always shaped by the spirit of solidarity is a question. There were many commitments that Greece had to make, those aimed more at saving the European and especially the German banking system than organizing real aid to the Greek people. It was more about supporting and saving the state and government system, less about guiding the situation of the Greek people in a groundbreaking way. That is why it is very difficult to speak of solidarity when it comes to financial aid for Greece.

Αν υπάρχει κάποιο επάγγελμα που μπορεί να δώσει ώθηση στην αλλαγή, για εμένα, είναι η δημοσιογραφία. Η δημοσιογραφία μπορεί να κάνει τους ανθρώπους σε όλο τον πλανήτη να κατανοήσουν ο ένας τον άλλον. Είναι ένας τρόπος να εξαλειφθεί ο ρατσισμός, να σταματήσουν να υπάρχουν στερεότυπα και ταμπού.

If there is one profession that boosts change for me, it's journalism. Journalism is supposed to connect the dots between the people among different parts of the world and this is a way to break racism, to break stereotypes, taboos and everything.

Θα έλεγα ότι η αλληλεγγύη είναι μια συνεχής ροή μεταξύ του δούναι και λαβείν. Μία ένωση δυνάμεων προς μια κοινή προσπάθεια, έναν κοινό σκοπό. Ας υποθέσουμε ότι η αλληλεγγύη είναι ένα καράβι - όλοι εμείς είμαστε ταξιδιώτες, σύντροφοι του Οδυσσέα, που προσπαθούμε να φτάσουμε μαζί στην Ιθάκη. Στο ταξίδι πρέπει να υπάρχει αλληλεγγύη.

Mainly I would express solidarity as a flow between giving and taking at the same time and as joined forces under a common effort, a common purpose. Let's say that solidarity is a boat, and we are all travellers, and we are the friends of Odysseus, and we are trying to reach Ithaka. So the trip has to be in solidarity.

Χτίζουμε τις ζωές μας στη στιγμή. Νομίζω πως πρέπει να ανατρέξουμε στο παρελθόν και να αρχίσουμε να βλέπουμε τι συνέβαινε πριν. Πρέπει να διαβάσουμε. Πρέπει να συνομιλήσουμε με μεγάλους ανθρώπους. Πρέπει να αποκτήσουμε σύνδεση με το παρελθόν και τη μνήμη. Όστε να μη νιώθουμε αποκομμένοι, να μη νιώθουμε ότι απλά βρεθήκαμε πάνω στη γη και πρέπει να κάνουμε όσα περισσότερα μπορούμε τώρα. Υπάρχει μια μεγάλη ανθρώπινη αλυσίδα από γνώσεις, επαφές και πρακτικές. Έτσι θα δημιουργηθεί η πολιτική στάση που θέλουμε να έχουμε απέναντι στο παρόν και στο μέλλον.

We're building our lives into the moment. I think we need to go to the past and to start seeing what happened before. We have to read. We have to talk with old people. We have to have this kind of connections with the past and the memory. So we don't feel so disconnected, we don't feel that we just jumped to the earth and we have to do as much things as we can do now. There is a big human chain of knowledge and connection and practices. This is gonna create this kind of political attitude that we want towards the present and the future.

Δεν έχει καμία σημασία, ποια θρησκεία, ποια εθνικότητα έχει ο καθένας ή τι είδους άνθρωπος είναι, ποιο χρώμα έχει κλπ. Δεν είναι σημαντικό. Γιατί έτσι κι αλλιώς είμαστε περαστικοί σε αυτή τη γή.

It doesn't make any difference what religion, what nationality each one of us has or what kind of person she/he is, what is her/his color, etc. It's not important. Because we are just passing by the Earth anyway.

Η ζωή είναι σύντομη, θα έπρεπε να ζούμε την κάθε στιγμή, βοηθώντας τους άλλους για να αισθανόμαστε καλύτερα με τον εαυτό μας.

Life is short, so we should live each moment helping others to feel better with ourselves.

Θα έλεγα ότι πρέπει να σκεφτόμαστε τους εαυτούς μας και τους άλλους με γνώμονα τη συνύπαρξη - πάνω σε αυτόν τον κόσμο ή σε μια συγκεκριμένη περιοχή ή σε έναν συγκεκριμένο οργανισμό. Έχουμε κοινούς στόχους, έχουμε κοινή ζωή. Η αλληλεγγύη δημιουργεί θετικό πνεύμα για να ζούμε συλλογικά.

I would say that we should think about ourselves and the others in terms of common existence in this world or in this area or in this organization. We have common goals, we have a common life. Solidarity creates the good sort of spirit for common life.

Imprint

The booklet is part of the Production Αλληλεγγυη / Solidarität presented at the Festival Ruhrtriennale in Bochum, Germany in August/September 2019.

Published by

Barbara Ehnes
Esplanade 19
13187 Berlin
+49 15122911127
barbaraehnes@mac.com
barbaraehnes.com

Edited by

Barbara Ehnes
Bettina Katja Lange
Yiannis Litovchenko
Anne Mahlow
Eleftherios Veniadis

Design

PARAT.cc

Thanks to all interviewees and to

Noemi Baumblatt
Jonas Beuchert, PARAT.cc
Dr. Stefanie Carp and team
of the Ruhrtriennale
Katerina Christodoulidou
Alex Demetriou
Fahmy Mohammed Eid
Electropera.tors Athens /
Allothroe
Özlem Konuk
Alexandros Lavranos
Alexandra Masmanidi
Markus Kubesch
Anne Mahlow
Lucie Ortmann
Benjamin Süß
Tilman Schlevogt, PARAT.cc
Marike Splinter
MarieTheis
Ioanna Valsamidou
Thodoris Vlantousis

© 2020